

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Léhmann György ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe**) I. rendű, II.rendű felperes neve (**II. rendű felperes címe**) II. rendű és III.rendű felperes neve (**III. rendű felperes címe**) III. rendű felpereseknek - a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lendvai András ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen általános szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2013. szeptember 19. napján meghozott 21.G.42.117/2012/19. számú ítélete ellen az alperes részéről 20. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperesek keresetét elutasítja.

Az alperest a terhére megállapított perköltség és kereseti illeték térítésének kötelezettsége alól mentesíti, és a felpereseket kötelezi, hogy fizessenek meg személyenként 15 napon belül az alperesnek 35.050 (harmincötezer-ötven) forint együttes első- és másodfokú perköltségét.

A le nem rótt 36.000 (harminchatezer) forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I-III. rendű felperesek az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 205/A. §-ára, 205/B. §-ára, 209. §-ára, 209/A. §-ára, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § d) pontjára, az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 210. §-ára, a 93/13/EGK irányelv 3. és 6. cikkére, Mellékletének 2. b) pontjára, az Európai Unió Bírósága C-472/10., C-427/11. számú ítéleteire, a Kúria 2/2011. (XII. 12.) és 2/2012. (XII. 10.) PK véleményeire alapított keresetükben a 2008. május 14-én ... számon közjegyzői okiratba foglalt, önálló zálogjoggal és készfizető kezességvállalással biztosított, életbiztosításhoz kapcsolódó, deviza-alapú kölcsönszerződés - melyet állításuk szerint a peres felek kötöttek - 3.7. és 3.8. pontjában írt, a hitelező számára a szerződés egyoldalú módosítását lehetővé tevő szerződési kikötések érvénytelenségének megállapítását kérték, azok tisztességtelensége okán, továbbá kérték megállapítani azt is, hogy a szerződés megkötésétől kezdődően e kikötések nem jelentenek rájuk nézve kötelezettséget.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy nem volt szerződő fél a per tárgyát képező kölcsönszerződésben, a szerződést kötő hitelezőnek nem jogutódja, a perbe nem vont jogutódnak csak törvényes képviselője. A másodlagos ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mert álláspontja szerint a felperesek egyoldalú szerződésmódosítást érintő kifogásai alaptalanok, a kölcsönszerződés e vonatkozásban összhangban áll az irányadó jogszabályokkal, mely a szerződési feltétel érvénytelenségét önmagában is kizárja [Ptk. 209. § (6) bekezdés]. A közjegyzői díjakról a felperesek a szerződéskötés előtt teljes körű tájékoztatást kaptak, a biztosítással kapcsolatos szerződést pedig a

kölcsönszerződéstől függetlenül, azt megelőzően kötötték és a biztosítási díjakat megismerték. Hivatkozott továbbá az alperes arra is, hogy legfeljebb a részleges semmisség lenne megállapítható, a kölcsönszerződés teljes egészében csak abban az esetben lehetne semmis, ha a kifogásolt rész nélkül nem volna teljesíthető.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felek között 2008. május 14. napján létrejött és a ... számú közjegyzői okiratba foglalt, önálló zálogjoggal és készfizető kezességvállalással biztosított kölcsönszerződés 3.7. és 3.8. pontjai érvénytelenek. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 38.100 forint perköltséget, az államnak pedig külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

Az elsőfokú ítélet indokolásában tényként állapította meg, hogy a per tárgyát képező kölcsönszerződés az I. rendű felperes mint adós, továbbá a II. és III. rendű felperesek mint készfizető kezesek és haszonélvezők, valamint az alperes jogelődje, az **E.** Bank Zrt. (a továbbiakban: E. Bank) mint hitelező között jött létre. A 2012. évi CLII. törvénnyel módosított 1997. évi CXXXII. törvény (Ftv.) 3. § (1.a) bekezdésére, 24. § (3) bekezdésére hivatkozással az alperes per megszüntetése iránti kérelmét azért nem tartotta alaposnak, mert jöllehet az alperes nem volt szerződő fél, de mint „az alperes jogutódjának”, az **A.** anyacégnek a pénzügyi fióktelepe jogképes és a külföldi vállalkozás nevében perelhető. Kiemelte, hogy a Pp. 215. §-a szerint a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen, és a semmisségi okot a bíróság hivatalból köteles észlelni. Az volt az álláspontja, hogy az alperesnek kellett bizonyítania: a kölcsönszerződés a megkötésekor hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban foglalt jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt. A kölcsönszerződés 3.10. pontjának második bekezdésében foglaltak alapján azt állapította meg, hogy a szerződés nem tartalmazza a teljes hiteldíjmutató számítása során figyelembe vett egyéb költségek pontos összegét. A közjegyzői munkadíj és a biztosítási díj mint költségek ugyan meg vannak határozva, azonban ezek pontos összege nincs benne a kölcsönszerződésben, ezért az a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik és semmis. Az alperes nem hivatkozhatott alappal arra, hogy a közjegyzői munkadíjat jogszabály állapította meg és annak összegéről a közjegyző tájékoztatta az adóst, a Hpt. ugyanis nem azt írja elő, hogy az adóst tájékoztatni kell a közjegyzői munkadíj összegéről, hanem azt, hogy a kölcsönszerződésnek ezt az összeget tartalmaznia kell. Függetlenül attól, hogy az adós tudomással bírt-e a biztosítás díjának összegéről és korábban azt megfizette-e, maga a kölcsönszerződés a díjat összegeként nem tartalmazza. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján hivatalból észlelte a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt semmisségi okot, a keresettel érvényesített jogot semmisségi ok folytán fennállónak látta és a kereseti kérelem korlátai között a perbeli kölcsönszerződés felperesek által sérelmezett rendelkezései érvénytelenségét állapította meg.

Fellebbezésében az alperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte passzív perbeli legitimációval nem rendelkező alperes perlése, illetve a kereset ezt meghaladó érdemi aplotalansága miatt. A másodlagos fellebbezési kérelme a Pp. 252. § (2), (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítására irányult, az eljárás lényeges szabályainak megsértése, illetve az anyagi jogszabályok tárgyalás megismétlését mellőzhetetlenné tevő téves alkalmazása folytán. A harmadlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy az ítélet tábla a kölcsönszerződés 3.10. pontjának „közjegyzői díj és kölcsön folyósításához megkövetelt ingatlan vagyonbiztosításra vonatkozó részére kiterjedő” részleges érvénytelenségét állapítsa meg, nem érintve sem a kölcsönszerződés 3.7., 3.8. pontja, sem bármely más egyéb szerződéses kikötés érvényességét és hatályát.

Fellebbezését azzal indokolta, hogy mivel nem vált a kölcsönszerződés alanyává, az elsőfokú eljárásban következetesen tagadta a felperes igényének fennállását és perbeli legitimációjának meglétét. A közhiteles cégjegyzéki adatokból megállapíthatóan előbb az E. Bank cégneve **A. Bank Zrt.**-re módosult, majd jogutódjává határon átnyúló egyesülés (beolvadás) útján az **A.**, azaz az alperes alapítója és nem az alperes vált. Az E. Bank és az alperes között jogutódi kapcsolat nincs. Az átalakulás és az ebben megtestesült általános jogutódlás folytán a kölcsönszerződéssel kapcsolatos igények jogosultja és kötelezettje egyedül az **A.**. Az alperes e kötelezett törvényes képviselője és annak javára jár el. A felperes ezért nem a perbe hozott igény kötelezettjével szemben indította meg a pert, mely önmagában a kereset elutasítását indokolta volna. Az elsőfokú bíróság a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti vélt érvénytelenségi okot - amelyre a (3) bekezdés alapján csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni - anélkül tette az ítélet alapjává, hogy felhívására a felperes bármilyen érdemi nyilatkozatot tett volna, azaz saját fogyasztói érdekében hivatkozott volna arra. A felperes érdemi nyilatkozatának hiányában az észlelt érvénytelenségi ok nem lett volna alkalmazható. Rámutatott továbbá az alperes, hogy az elsőfokú bíróság a vélt érvénytelenségi okkal semmilyen összefüggésben nem álló szerződési kikötéseket minősített érvénytelennek, mellyel a Pp. 3. § (1), (2) bekezdését és 215. §-át megsértve túlterjeszkedett a peres felek érdemi nyilatkozatain és a perbe hozott igényen. Az elsőfokú ítélet a jogerőre emelkedése esetén azzal az abszurd következménnyel járna, hogy az ügyleti kamaton felül sem kezelési költség, sem egyéb járulék fizetése nem lenne igényelhető a felperestől, miközben az elsőfokú bíróság e szerződési kikötések érvénytelenségére vonatkozó felperesi igényt maga aaptalannak találta, és hivatalból nem volt a perbeli kérelmekkel kapcsolatba nem hozható bírósági szerződésmódosításra semmilyen anyagi vagy eljárásjogi felhatalmazása.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése alapos.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel elsőként arról kellett dönten, hogy szükség lehet-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) vagy (3) bekezdése alapján. Az ítéltábla nem látott okot a hatályon kívül helyezésre, mert nem történt olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely miatt a tárgyalást meg kellene ismételni, és az elsőfokú eljárás során a per eldöntése szempontjából releváns tényállás feltárára került, így nem indokolt sem a bizonyítási eljárás megismétlése, sem a további bizonyítás, az pedig nem eljárásjogi kérdés, hogy van-e igényérvényesítési jogosultsága a felperesnek az általa megnevezett alperessel szemben.

Az alperes az elsőfokú eljárás során az utolsó tárgyaláson a per megszüntetését kérve azzal védekezett, hogy nem a peres felek között áll fenn a szerződéses jogviszony, és a felperessel szerződő félnek nem is jogutódja. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy permegszüntetési ok nem áll fenn, a védekezés nem alapos, mert az alperes a felperessel szerződő fél jogutódjának törvényes képviselője. Az ítéltábla ezzel az állásponttal a következők miatt nem ért egyet.

A per tárgya a tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása. E perben a szerződést kötő feleknek kell perben állniuk. A kölcsönszerződést tartalmazó cégjegyzői okiratban rögzítettek szerint a szerződés alanyai a felperesek és az E. Bank. Az utóbbinak a jogutódja az **A.**, és nem annak Magyarországi Fióktelepe. A felperesek a Fióktelepet jelölték meg alperesként, és akként nyilatkoztak, hogy a kölcsönszerződést a peres felek kötötték. Figyelemmel arra is, hogy az alperes jogképes, nem állt fenn a per

megszüntetésére [Pp. 157. § a) pont] okot adó körülmény [Pp. 130. § (1) bekezdés e), g) pont].

Azt kellett vizsgálni, hogy a Fióktelep perben állása mellett alappal érvényesíthető-e az az igény, amely iránt a felperesek a pert indították. A cégjegyzék adatai szerint az alperes létesítő okirata 2008. szeptember 25-én kelt, mely tény, valamint a szerződési okirat tartalma azt támasztja alá, hogy a perbeli jogviszony nem a fióktelepen keresztül keletkezett. Az alperes 2008. május 14-én nem kötött, nem is köthetett a felperesekkel kölcsönszerződést sem a saját nevében, sem más nevében. A rendelkezésre álló peradatok szerint az alperes se nem általános, se nem szinguláris jogutódja az E. Banknak. A felperesek ezért nem az alperessel szemben jogosultak a szerződésből eredően igényt érvényesíteni, így a keresetüket el kellett utasítani.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy az alperes fellebbezésében helytállóan utalt arra, miszerint nem állt összhangban az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása. Az elsőfokú bíróság ugyanis a rendelkező részben a szerződés egyoldalú módosítását lehetővé tevő szerződési kikötéseket nyilvánította érvénytelenné azzal az indokolással, hogy nem tartalmazza a kölcsönszerződés a közjegyzői munkadíj és a biztosítási díj, mint költségek összegét. A Ptk. 215. §-ára hivatkozással pedig nem indokolható, hogy a kölcsönszerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerint fennálló teljes érvénytelensége ellenére miért csak a kölcsönszerződés kikötéseinek érvénytelensége került megállapításra.

A Fővárosi Ítéletábra mindezekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A kereset elutasítása folytán a felperesek pervesztések lettek, ezért a Pp. 78. §-a alapján kötelesek megfizetni az alperes első- és másodfokú perköltségét. A személyenként fizetendő perköltség 12.700 forint, valamint 6.350 forint - az áfát is tartalmazó - ügyvédi munkadíjból és 16.000 forint fellebbezési illetékből tevődik össze. Az ítéletábra az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2014. május 27.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
bíró

A kiadmány hitelél: